

De Kempense

2023 jaargang 35- 2

Genealoog

INHOUD

De Kempense Genealoog
2023, nummer 2

Editoriaal

- 36 Bloederige zaken: de echelkwekerij van dokter Smagghe
De familienamen met echelpoel
- 40 Lezing: Heraldiek, ondergewaardeerd cultureel erfgoed.
- 41 Angelina Vander Schoppen, een vondeling te Vosselaar
- 45 Mededelingen en kort nieuws
- 46 De familie Van Laer uit de Kempen (deel 3)
- 52 Gazette van Detroit
- 53 Zoeken in notarisakten,
9 notarissen uit de 19de eeuw
- 54 Initiatiecursus oud schrift
- 55 Alleen naar Engeland
- 60 Genealogische sprokkels

Colofon

Werkten mee aan dit nummer:

Jan Aerts, Mariette Backs, Victor Bertels,
Ludo Lathouwers, Ludo Proost, Marc Van den Cloot,
Dirk Van Laer.

Foto op het voorblad: Onroerend Erfgoed, 2009,
De Liereman te Oud-Turnhout, echelkuil. [@Wikimedia](#).

Editoriaal

Het lopende jaar is alweer halfweg en onze activiteiten draaien op volle toeren. Na de coronaperiode blijken diverse verenigingen een dip te kennen. Vrijwilligers die afgehaakt hebben en leden die hun lidmaatschap niet vernieuwden. Ook Familiekunde Vlaanderen kampt in verschillende afdelingen met dit verschijnsel. Regio Kempen weerstaat deze tendens echter redelijk goed. De voorbije periode hebben we enkele nieuwe krachten bij onze vrijwilligers en bestuur. Ons **ledenaantal** werd aangevuld met 17 nieuwe leden. Toch hebben we in totaal nog 8 leden minder dan vorig jaar.

De **cursus familiekunde voor beginners** die plaats vond in de bibliotheek van de Warande te Turnhout, in samenwerking met het stadsarchief, werd succesvol afgerond. Frans Renaerts gaf zijn les "hoe maak ik een familiegeschiedenis" door aan Ludo Lathouwers. Wij danken Frans voor zijn jarenlange inzet en betrokkenheid bij de lessen. Zijn duidelijke en uitvoerige beschrijving van hoe je een familiegeschiedenis samenstelt, werd in de loop der jaren door alle cursisten gewaardeerd.

Er wordt volop gewerkt aan een databank voor bidprentjes en rouwbrieven. Een aantal regio's van FV zijn toegetreden tot het project "**koepelzoekfunctie**". Wanneer de gegevens van het documentatiecentrum van FV Merksem zullen ingevoerd zijn, zal de databank meer dan 10 miljoen namen bevatten. Vermoedelijk zal einde 2023 de koepelzoekfunctie operationeel zijn.

De [facebookpagina's van FV Regio Kempen](#) en van [Familiekunde Vlaanderen](#) lokken heel wat belangstelling. Wat opvalt zijn de vele vragen omtrent het schrift in de parochieregisters. Heel wat zoekers hebben problemen met het geschrift en ook wel met de betekenis van sommige Latijnse woorden. Regio Kempen heeft dan ook besloten om een **cursus oud schrift** in te richten om geïnteresseerden de gelegenheid te geven een beter inzicht te krijgen in oude geschriften. Deze cursus zal doorgaan te Oud Turnhout in de maand oktober. Meer info vind je verder in deze Kempense Genealoog.

Wij herinneren U er ook aan dat ons **maandelijks genealogisch café** doorloopt tijdens de vakantie maanden, **op 5 juli en 2 augustus 2023** zijn wij dus normaal bereikbaar in onze bibliotheek te Oostmalle.

Wij wensen al onze leden een zonnige en deugddoende vakantie.

Vic Bertels

Bloederige zaken: de echelkwekerij van dokter Smagghe

De familienamen met echelpoel

Jan Aerts – Ludo Proost – Mariette Backx

De echelkwekerij van Dr. Smagghe¹

In het landschap De Liereman op Oud-Turnhouts grondgebied bevinden zich acht [echelkuilen](#), of zeg maar: bloedzuigerkwekerijen!

Op 16 juni 1864 verkopen Cornelis Vueghs en Wilhelmus Mathé een waterpoel en moeras voor 150 Belgische franken aan Edward Frans Smagghe, een uit Ieper afkomstige dokter die zich gevestigd heeft in de Otterstraat te Turnhout. Hij kweekt in zijn fameuze echelkuilen [bloedzuigers](#) voor de export.

Geneesheren gebruiken deze beestjes voor het uitvoeren van aderlatingen bij hun patiënten. De eeuwenoude - en intussen achterhaalde - praktijk van het aderlaten is gebaseerd op theorieën van de beroemde Griekse arts Hippocrates en de Romeinse arts Galenus. Een aderlating kan op verschillende manieren gebeuren: het opensnijden van de aders, het zetten van koppen, maar ook door het zetten van bloedzuigers. Het inzetten van bloedzuigers, die ieder 10 ml bloed (ongeveer vijf keer hun eigen gewicht) kunnen opnemen, was in het verleden een heel gangbaar gebruik. Frankrijk alleen al importeert in 1830 circa 40 miljoen bloedzuigers. Een interessante business dus!

Om zich te kunnen voortplanten, hebben echels warm bloed nodig. Daarom koopt Dr. Smagghe oude paarden op. Die worden in het water gezet met lederen schachten rond hun benen. De echels vallen na het zuigen in de schachten en kunnen zo geogst worden.

Bij een aderlating worden de echels in rieten buisjes op het lichaam gezet en zuigen zo de kwalijke stoffen weg zonder nabijgelegen organen te raken. Om de echels te doen lossen kan men hen bestrooien met zout, salpeter, tabak enz. Men kan de echel nadat hij heeft gezogen opnieuw gebruiken door hem te doen braken door zout op de poriën te strooien.

Zowel de bloedzuigers als het aderlaten boeten eind 19e eeuw flink aan populariteit in. Grote medische doorbraken als de ontdekking van bacteriën zorgen voor betere inzichten. Maar toch blijven er nog steeds aanhangers van deze oude praktijk. Zo zijn er nog steeds homeopaten die het medicinaal gebruik van bloedzuigers nog niet afgeschreven hebben.

Figuur 1 © Archief Turnhout, fotocollectie nr. 42

Noot van de redactie

Eduardus Franciscus Smagghe werd geboren te Ieper op 14 februari 1808 en is overleden te Turnhout op 22 augustus 1876. Hij behaalde met summa cum laude (grootste onderscheiding) de graad van doctor in de geneeskunde op 26 maart 1833 aan de rijksuniversiteit van Gent. Te Turnhout huwde hij op 31 juli 1839 Maria Dymphna Van Gorp (Turnhout, 12 november 1792 - 19 januari 1873).

dierenverhalen, 2023. (Brochure uitgegeven ter gelegenheid van de erfgoeddag in 2023). De auteur is werkend lid van de [Heemkundekring Corsendonca](#).

¹ Met toelating van de auteur overgenomen. Dit artikel verscheen voor het eerst in J. AERTS, 'Bloedzuiger uit Oud-Turnhout. Bloederige business. De echelkwekerij van dokter Smagghe', *Beestig bladerboekje*. Kempense

Bronnen

Jean-François Misonne, 'De vermoedelijke historiek van de echelkuilen en de Kerperkuil',
Tijdschrift Heemkundekring Corsendonck, 2021/3.

Harry De Kok, Marcel Gielis, Guido Landuyt en Fred Stevens, *Turnhout van A tot Z, een stedelijke Biografie*, Brepols Publishers, 2016.

OSSIEUR, R., *Studenten en hun examens in de faculteit geneeskunde R.U.G. (1829-1835)* (Uit het verleden van de R.U.G., nummer.8), Gent, 1978.
(https://libstore.ugent.be/fulltxt/RUG01/000/003/851/RUG01-000003851_2012_0001_AC.pdf)

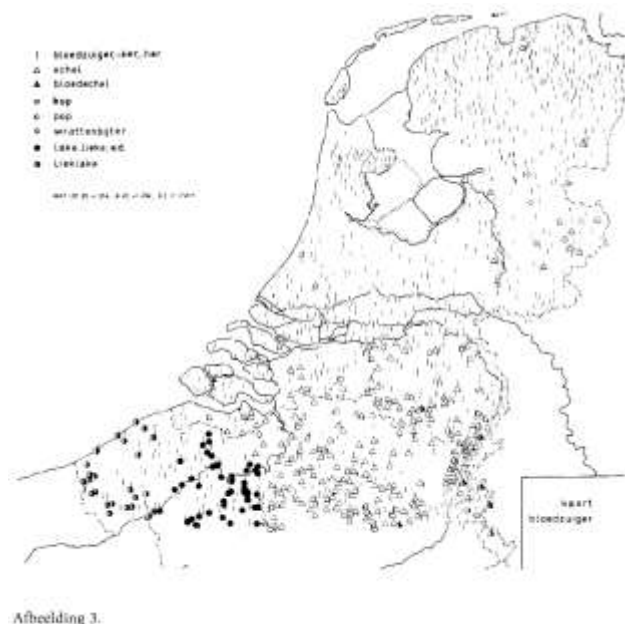
RIJKSARCHIEF VAN BELGIË, *Genealogische bronnen*,
<https://genealogie.arch.be/>

STADSARCHIEF TURNHOUT, *Genealogie Turnhout*,
<https://genealogie.turnhout.be/>

De familienaam Van Echelpoel²

In de bloederige beschrijving door Jan Aerts van de handel in bloedzuigers zal de lezer de verklaring voor *echel* hebben kunnen afleiden: een bloedzuiger. Een echelpoel is dus een waterplas met bloedzuigers

Uit figuur 2 (klik op de figuur) kan men afleiden dat het gebruik van echel (symbool △) zich vooral in de provincies Vlaams-Brabant en in mindere mate Antwerpen, Belgisch- en Nederlands- Limburg en Noord-Brabant voorkomt.

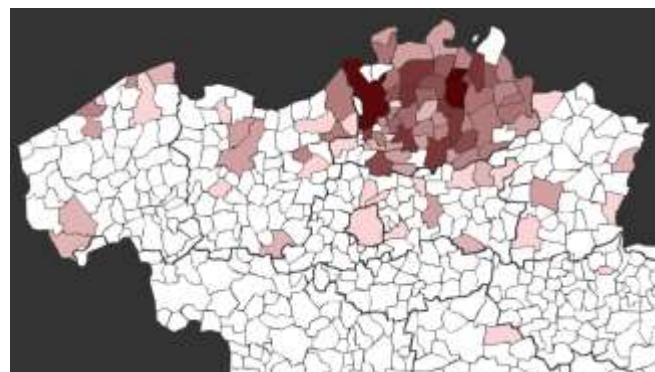

Figuur 2 Verpreiding van termen voor bloedzuiger in het Nederlands taalgebied. © Meertens, Kaartenbank.

In het Oudnederlands klonk echel als *egila*. Deze term is nog als een toponiem overgeleverd in *egilapuol* dat rond het jaar 1300 als Dechelpoel te Ganshoren gekend is. Op dit moment komt de [plaatsnaam echelpoel](#), volgens Google Map, voor in Grobbendonk, Heist-op-den-Berg en Olmen.

Zoals het bij de vorming van de familienamen in het verleden gebeurde, waren plaatsnamen voor een geografische kenmerk dikwijls een bron om een eigennaam te starten. Frans Debrabandere verzamelde verschillende variaties van deze familienaam al of niet met het voorzetsel 'van': Echelpoel(s), Eggelpoel, Ec(c)elpoel, Eckelpoel, Eecelpoel, Aggelpoel, Eggelspoels, Ekepoels, Exelpoel.

Deze namen kwamen in het verleden onder andere voor in Bouwel, Duffel, Wommelgem, Reet, Sint-Katelijne-Waver, Boechout.

Figuur 3 Familienaam Van Echelpoel in België

[Familienaam.be](#) (Tabel 1 en Figuur 3) stelt de meer recente spreiding van deze eigennaam in België grafisch voor waarbij het opvalt dat de meeste naamdragers in de provincie Antwerpen leven.

Varianten op Familienaam.be	1998	2008
Echelpoels	79	82
Van Aggelpoel	?	60
Van Eccelpoel	164	159
Van Echelpoel	807	784
Van Eggelpoel	50	55

Tabel 1 Aantal naamdragers met een variant van Echelpoel

² Artikel door Ludo Proost met medewerking van Mariette Backx die de aandacht vestigde op het artikel van Jan Aerts
De Kempense Genealoog

en die enkele rouwprentjes en een index uit [de collectie van FV-Regio Kempen](#) bezorgde.

Bid- of gedachtenisprentjes met variaties op Echelpoel zijn in onze bibliotheek te vinden. Zie de bijlage bij dit artikel voor een overzicht.

Bronnen

DEBRABANDERE, F., *Verklarend woordenboek van de familienamen in België en Noord-Frankrijk*. A-K, Brussel, 1993.

GYSELING, M., *Toponymisch woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland*, Leuven, 1960.
<https://bouwstoffen.kantl.be/tw/lemma/?id=3609>

INSTITUUT VOOR DE NEDERLANDSE TAAL, *Historische woordenboeken*,
<https://ivdnt.org/woordenboeken/zoeken-in-woordenboeken/?w=echel>

KRUIJSEN, J., VAN DER SIJS, N. (samenstellers) (2016), 'Meertens Kaartenbank', op www.meertens.knaw.nl/kaartenbank/; eerste versie gelanceerd in 2014.

'Rouw', *Familiekunde Vlaanderen Regio Kempen*, <https://www.fv-kempen.be/rouw/>

VAN DER SIJS, N., *Etymologiebank*,
<https://etymologiebank.nl/trefwoord/echel>

Bid- of gedachtenisprentjes van personen met een variatie in de familienaam Echelpoel.

†
Dankbare herinnering aan
Mevrouw
**Leonie
VAN ECCELPOEL**
weduwe van de heer
Jozef KEYNEN

Lid van Bond der Gepensioneerden
Lid van Ziekenzorg

Geboren te Wiekevorst op 20 februari 1907
en overleden in het St.-Elisabethziekenhuis te
Herentals op 30 januari 1994, gesterkt door
de H.Sacramenten en de Pauselijke Zegen.

Zo is het leven,
God geeft het ons en neemt het terug.
De rechtvaardige sterft gerust,
want de dood is het einde van de nacht
en de morgenstond van het ware leven,
het einde van beproeving en smart en
het binnengaan in de eeuwige zaligheid.
Het leven is haar niet ontnomen,
maar in een beter veranderd :
de eeuwige woonstede in de hemel.

De families Van Eccelpoel, Keynen,
Deckers en Broes danken U
voor uw gebed en uw troostende
blijken van deelneming.

Grobbendonk, 5 februari 1994.

Rouwcentrum De Winter-Grobbendonk 014/51.12.06

Zij leefde negentig jaren lang.
Voortaan van 's werelds last ontbonden,
wacht haar omhoog geen ondergang
maar leven en beminnen, 't eeuwigen stonde.
(Vondel)

DANKBAAR GEDENKEN WIJ
MEVROUW

Julia ECHELHOELS

weduwe van de Heer
Jozef VERMEIREN

Lid van de kristelijke bond der gepensioneerden
K.V.L.V., PRO Maria en Ziekenzorg.

O Lille, 22 juni 1890

† Lier, 3 februari 1981

Gesterkt door het sacrament der zieken
en de Pauselijke zegen.

Haar kinderen en kleinkinderen.

De families ECHELHOELS, VERMEIREN, BOONS,
DE COCK en LAUWEREYS

danken U voor uw biddend aanwezig zijn
en blijken van genegenheid.

Het afscheid van deze lieve dode is niet als
een onverwachte slag op ons neergekomen. Wij
wisten dat zij de gezegende ouderdom had be-
reikt, dat het afscheid eigenlijk elke dag kon
gebeuren. Maar we zijn er dankbaar voor dat
wij haar zo lang bij ons mochten houden. Zo
lang en in zo'n goede gezondheid. En wij zijn
dit „zilveren moederke" ook erkentelijk voor
alles wat zij ons in haar moederlijke goedheid
heeft geschonken.

Het zijn dingen die men niet opnoemt of onder
woorden brengt, maar die men bewaart in zijn
hart en meedraagt door het leven.

Zij was zo'n schone, echte moeder; altijd blij-
moedig, altijd hopen, altijd wachtend op een
zoon of een dochter of kleinkind. Steeds vulde
zij de ruimte van het huis met haar zorgende
aanwezig zijn. De laatste jaren was zij steeds
gelukkig en tevreden omdat ze helemaal thuis
kon zijn bij haar dochter Liza, die de engelbe-
waarder is geweest van moeders oude dag.

Lieve kinderen allemaal, er is zoveel dat ons
samenhoudt over de grenzen van graf en dood
heen. Daar zijn de herinneringen van ons gezin
van elf kinderen waar iedereen zichzelf mocht
zijn; daar zijn de foto's van vader zaliger aan
de muur; vele keren ben ik naar Lourdes op
bedevaart geweest om te bidden tot onze hemel-
moeder opdat alles goed zou worden; en daar
zijn bovenal de velen weesgegroetjes die ge-
beden zijn als ebbe en een vloed van „denken
aan mekaar", als een stroom van mij naar u
en van u naar mij.

Beste familieleden en vrienden, eens komt de
dag dat we allen thuis zullen komen bij God.
Wat een vreugde zal dat zijn: geen scheiding
meer, maar er samen ongestoord en onzeglijk
gelukkig zijn. Tot weerziens in de hemel!

Druk. VAN DEN BRANDE, Pulderbos Tel. 84 34 60

Dankbare herinnering aan

mevrouw

Chris VAN AGGELPOEL

echtgenote van de heer

Eddy MATHEUSSEN

Geboren te Nijlen op 15 juni 1954
en thuis in familiekring overleden
te Grobbendonk op 18 juli 2008.

Niemand die weten kan
hoeveel ik van je hou
niemand die mij troosten kan
in mijn verdriet om jou
niemand die begrijpen zal
hoe vreselijk ik je mis
niemand die beseffen zal
hoe erg die pijn wel is.

De leegte zonder jou
is met geen pen te beschrijven
de leegte zonder jou
zal altijd bij ons blijven
maar veel fijne herinneringen
verzachten onze smart
voorgoed uit ons midden
maar altijd in ons hart

Eddy, Petra, Griet, Adinda

De familie dankt u voor uw gebeden
en blijken van deelneming.

Lezing: Heraldiek, ondergewaardeerd cultureel erfgoed

Marc Van den Cloodt

Misschien doet het woord *heraldiek* bij velen geen belletje rinkelen. Het is een ander woord voor *wapenkunde*. Dat gaat uiteraard niet over echt wapentuig maar over *geslachts- of familiewapens*. Talrijke auteurs gebruikten een eigen definitie van heraldiek maar alle met als kerngedachte: **heraldiek is de studie en het gebruik van (familie)wapens**. Een wapen kan je dan definiëren als een gekleurd, erfelijk of blijvend kenteken van een familie of een gemeenschap, van zinnebeeldige betekenis en voorgesteld als het afweerwapen van een middeleeuwse krijgsman, namelijk schild, helm, helmteken en dekkleden.

Mogelijk merk je de aanwezigheid van wapenschilden niet bewust op, maar ze zijn overal rondom ons aanwezig. Je ziet ze in paleizen, kastelen, kerken, musea, in en op openbare gebouwen en op straatnaamborden. Ze sieren vlaggen, vaandels, muntstukken en papiergeld, staan op grafmonumenten, obiits, schilderijen, beelden en in boeken, enz. In sommige landen staan ze zelfs op riooldeksels en straatmeubilair. Ook verenigingen en bedrijven maken er gebruik van zodat je ze ook als merksymbool en op verpakkingen tegenkomt. Zelfs het internet en de sociale media zijn er niet immuun voor.

De heraldiek is voortgekomen uit de **middeleeuwse toernooien** en hanteerde een eigen begrippenstelsel. Dat jargon liet ook sporen na in ons hedendaags taalgebruik, denk maar aan: in het strijdperk treden, een lans breken, met open vizier strijden, in het zand bijten, enz.

Heraldiek is dus nog springlevend en overal aanwezig. Toch is het beeld ervan in onze maatschappij vervaagd en ten onrechte beperkt tot en vastgekoppeld aan het begrip *adeldom*. Uiteraard heeft elke adellijke familie een familiewapen, dat is een van de voorwaarden om tot de adel te behoren. Maar het is een fout idee dat enkel edelen een wapenschild mogen dragen.

Elke Belg is wettelijk vrij om een **eigen wapen** te ontwerpen en te gebruiken, al mag je niet dat van een andere persoon of familie zomaar overnemen. Kom je ergens een wapenschild tegen met jouw familienaam, dan moet je kunnen bewijzen dat je **afstamt** van de persoon die dat wapen voerde. Dat is niet altijd eenvoudig en daar is uitgebreid **genealogisch onderzoek** voor nodig. Er zijn ook **vormregels** die je moet respecteren. Er bestaan onvermijdelijk ook misbruiken, bijvoorbeeld het overnemen van andermans wapen, die tot juridische vervolging kunnen leiden. Heraldiek is geen vrijblijvende sport.

Met deze voordracht willen we een basiskennis over heraldiek meegeven zodat men dat kleurrijk cultureel erfgoed kan begrijpen, appreciëren en zelfs interpreteren. En wie weet, gaat het kriebelen om uit te zoeken of je familie al een wapen heeft. Indien niet, kan je overwegen een eigen familiewapen te (laten) ontwerpen en te registreren. Ook daarvoor geven we de nodige tips om dat op een correcte en kwaliteitsvolle wijze te doen.

Figuur 1 Gebruik van kleuren en pelswerk in de heraldiek

Wanneer? Woensdag 8 november om 19.30 u.

Waar? Kasteel de Renesse, Lierselei 28/30 te Oostmalle (in de ridderzaal)

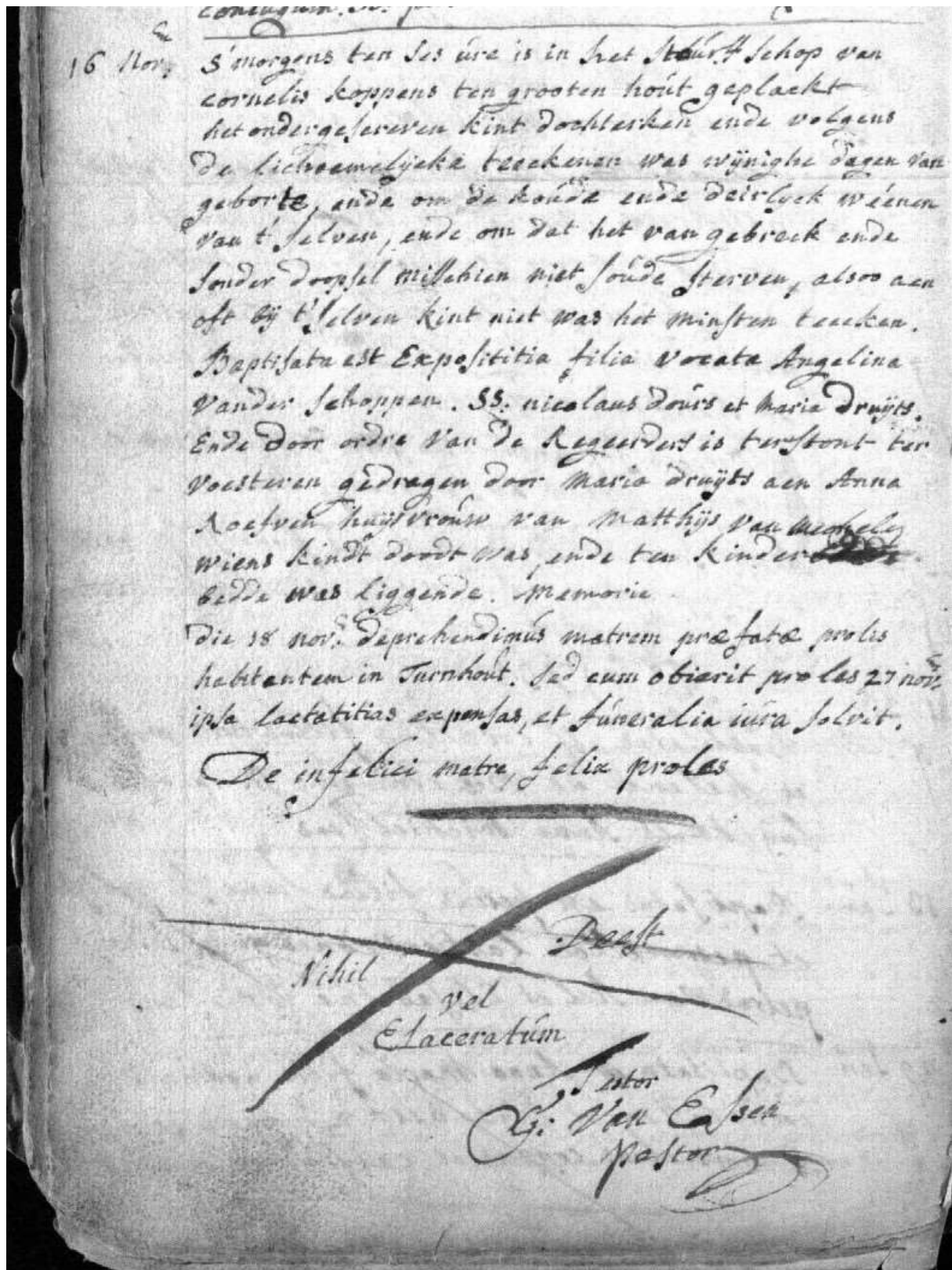
Inkom:

Gratis voor leden van Familiekunde Vlaanderen, Heemkring van Malle en Domein de Renesse. Niet-leden betalen 2 euro.

Organisatie: Familiekunde Vlaanderen regio Kempen

Angelina Vander Schoppen
een vondeling te Vosselaar

Ludo Proost

Figuur 1 Vosselaar. Doopakten, 1686-1759, 16 november 1733, blz. 54 © <https://genealogie.arch.be/>.

Transcriptie van de tekst

16 Nov[embris] [1733]

S' morgens ten ses ure is in het steurff schopⁱ van Cornelis Koppens ten Grooten Houtⁱⁱ geplacktⁱⁱⁱ het ondergescreven kint dochterken ende volgens de lichaemelijcke teecken en was wijnighe dagen van geborte, ende om de koude ende deirlyck^{iv} weenen van t' selven, ende om dat het van gebreck ende sonder doopsel misschien niet soude sterven, alsoo aen

oft bij t' selven kint niet was het minsten teecken.

Baptisata est exposititia filia vocata Angelina Vander Schoppen. S[usceptore]s Nicolaus Dours et Maria Druijts.

Ende door ordre van de regeerders is terstont ter voesteren^{vi} gedragen door Maria Druijts aen Anna Roefven huijsvrouw van Matthijs Van Mechelen wiens kindt doot was, ende ten kinder bedde was liggende. *Memorie*

Die 18 nov[embri]sprehendimus matrem præfatæ prolis

habitantem in Turnhout. Sed cum obierit proles 27 nov[embri]s

ipsa lactætitiæ expensas et funeralia jura solvit.

De infelici matre felix proles.

Nihil deest. Vel elaceratum.^{vii}

Testor G: Van Essen pastor.

Het verhaal van de keuze van de familienaam en de actoren in dit verhaal

Cornelis Koppens^{viii} die het kind vindt, is gehuwd op 31 januari 1700 te Vosselaar met Anna Anteunissen (+ 15/12/1746). Zij hebben 10 kinderen. Hij is Cornelius Coppens gedoopt op 11/12/1661 te Vosselaar en zoon van Joannes Coppens (+18/2/ 1716) en Helwigis Van Duen (+ 21/12/1693). In het grondboek van 1712 is hij terug te vinden bij 'de [vier] kinderen Jan Coppens^{ix}' binnen het gehucht 'de Hoevene'. Dit gehucht ligt ten noorden van Grotenhout. De kinderen bezitten gezamenlijk 3173 roeden of 10,4397 ha land, daarmee zijn ze de 5de grootgrondbezitter te Vosselaar.

Angelina Vander Schoppen: haar familienaam verwijst naar haar vindplaats het 'schob' van Cornelis Koppens.

Haar voornaam Angelina betekent engeltje als koosnaam voor het pasgeboren meisje.

Zij is even voor 16 november 1733 te Turnhout geboren en het kind overlijdt op 27 november 1733 te Vosselaar. Haar dooppeter is Nicolaus Dours en de doopmeter Maria Druijts. Haar toegewezen 'voedster'-ouders zijn Anna Roevens en Matthijs Van Mechelen wier pasgeboren kind overleden was. Noch op (de kledij van) het meisje, noch in haar nabijheid zijn er 'teekens'^x te vinden die naar haar afkomst kunnen leiden. Of dat later de moeder zich door middel daarvan kan laten identificeren om het kind terug op te eisen.

Memorie of ter herinnering noteert Van Essen dat hij op 18 november heeft vernomen dat de moeder nog leeft en in Turnhout woont. Maar de naam van de moeder blijft in zijn verslag onbekend. Voor de boekhouding meldt hij dat zij de kosten voor de borstvoeding of de zorg (*lactætitiæ expensas*) en de begrafenis (*funeralia jura*) heeft betaald (*solvit*). Hij voegt er een uitroep aan toe: gelukkige nakomeling van een ongelukkige moeder (*de infelici matre felix proles*). Deze uitroep kan als volgt worden geïnterpreteerd: de moeder is ongelukkig omdat haar kind is gestorven maar dat haar kind nu gelukkig is omdat het gedoopt en gehemeld is. Het verslag eindigt met 'er ontbreekt niets of er werd niets gestolen'. De getuige G. Van Essen, pastoor'

Omdat de pastoor niet meldt dat de moeder haar kind terug heeft opgenomen, mogen we veronderstellen dat Angelina bij de voedsterouders tot op de dag van haar overlijden is blijven wonen. Een aanwijzing voor deze gedachte - maar geen zekerheid - is te vinden in het begraafboek van de parochie Sint-Pieter in Turnhout. Dat vermeldt geen overlijden of begrafenis van een pasgeboren meisje omstreeks 27 november 1733^{xi}.

Nicolaus Dours of Niclaes Doers^{xii}: hij was de koster en leefde in het gehucht "Hof Eijndt" net zoals de pastoor. Daar bewoonde en bewerkte hij een landstuk van 38 roeden groot (0,125 ha). Vermoedelijk was hij gehuwd met Helena Van Moorsel en zij kregen 5 kinderen^{xiii}. Hij wordt de dooppeter van Angelina.

Figuur 2 Grootenhout te Vosselaar (© Geopunt Grotenhout Lille)
 Vermoedelijke vindplaats van de vondeling in het zuidoostelijk bebouwde gedeelte 'Grootenhout'.
 Huidige namen voor de doorlopende weg: De Breem en Breemse Dijk.
 Het nummer 38 op de kaart verwijst naar het gemeentennummer van Vosselaar op de Ferrariskaart.

Maria Druijts, als doopmeter. Er zijn verschillende kandidaten in de Vosselaarse parochieboeken gevonden. Er ontbreken verdere gegevens in de doopselregistratie van Angelina Vander Schoppen om de juiste identiteit van Maria Druijts vast te stellen.

Regeerders zijn de schepenen van Vosselaar. In 1733 zijn het *Peeter Wouters* en *Jan Woestenborghs*^{xiv}. Er is geen registratie gevonden bij de schepenbank in verband met deze vondeling.

Anna Roefven of Anna Roevens echtgenote van **Matthijs Van Mechelen**. Zij zijn te Turnhout gehuwd op 3 februari 1733^{xv}. Er is geen gezinssamenstelling te Beerse, Vosselaar of Turnhout gevonden. Ook het overlijden of de begrafenis van hun vernoemde kind is niet in die gemeenten geregistreerd. Te Beerse is het

overlijden van Anna Roevens, *vidua Matthias Van Mechelen*, op 13 oktober 1779 vastgesteld. Haar echtgenoot Matthias werd op 3 augustus 1777 te Turnhout begraven.

G: Van Essen^{xvi} is pastoor van de [dubbelparochie](#) Beerse-Vosselaar. Gaspar Van Essens doopnaam is Balthazar. Hij woont op het [Hof](#) van Vosselaar gelegen in het gehucht Hofeinde. Op 8 december 1693 legt hij zijn geloften als Norbertijn af in de voormalige [Sint-Michielsabdij](#) te Antwerpen. In 1695 ontvangt hij de priesterwijding. Van 23 januari 1720 tot en met 1742 is hij pastoor in de dubbelparochie. Hij is op 4 oktober 1671 gedoopt te Antwerpen en overlijdt te Vosselaar op 25 december 1742^{xvii}

Eindnoten

ⁱ Steurffschop is een overdekte plaats waar mest wordt opgeslagen. Vergelijk met steurfput=mestput <https://www.mijnwoordenboek.nl/dialect-vertaler.php?woord=steurfput>)

ⁱⁱ Grooten Hout is het bos gelegen op het grondgebied van Gierle en Vosselaar. <https://www.natuurenbos.be/grotenhout>.

ⁱⁱⁱ Geplackt in de betekenis van op een bepaalde plaats of plek te staan. Het schob ligt te Grotenhout. <https://ivdnt.org/woordenboeken/zoeken-in-woordenboeken/?w=geplackt>

^{iv} Deirlyck (moderne schrijfwijze heerlijk) of verdrietig

^v verlaten dochtertje (of vondelinge) Angelina Vander Schoppen geheten

^{vi} Voesteren (moderne schrijfwijze voedsteren) voeden van een zuigeling, koesteren, verzorgen <https://gtb.ivdnt.org/iWDB/search?actie=article&wdb=WNT&id=M081244&lemma=voedsteren&domein=0&conc=true>

^{vii} op 18 november ontdekken we de dat de moeder van het geboren kind woonachtig was in Turnhout. Maar toen het kind op 27 november stierf betaalde ze de kosten van de verpleging en de begrafenisrechten gelukkige nakomeling van een ongelukkige moeder. Er ontbreekt niets of er werd niets gestolen. Deze vertaling is van de hand van de heer P. Meeus (Heemkundige Kring Norbert de Vrijter te Lille).

^{viii} De gegevens over de bewoners uit Vosselaar zijn gevonden in VAN CAIMERE, F. 'Parochieregisters Vosselaar Alfabetische index Dopen (1619-1799), huwelijken (1614-1799), overlijdens (1614-1799), Antwerpen, s.d.

^{ix} 'De kinderen Jan Coppens', L. PROOST, 'Landts-Grond-Boeck vanden dorpe van Vosselaar volgens den welcken alle bedesettinhgen gequoteert zijn sedert

den jaere 1712 Etc. Een Transcriptie, Leuven, 2016, folio's 59-62.

^x 'Herkenningstekens', L. CEUPPENS, *Levensloopenanalyse van de Gentse vondelingen uit 1830-1831*, Gent, 2006, blz. 11, 26, 48, 94, 142, bijlage 2. <http://www.ethesis.net/vondelingen/vondelingen.pdf>

^{xi} STADSARCHIEF TURNHOUT, *Genealogie Turnhout*, Turnhout, Sint-Pieter, 10_B_1659_1779_p4750_5166, blz. 4949. <https://genealogie.turnhout.be/Databank>

^{xii} 'Niclaes Doers', L. PROOST, 'Landts-Grond-Boeck vanden dorpe van Vosselaar volgens den welcken alle bedesettinhgen gequoteert zijn sedert den jaere 1712 Etc. Een Transcriptie, Leuven, 2016, folio 32 verso.

^{xiii} 'Doers, Dours, Droes', F. VAN CAIMERE, *Parochieregisters Vosselaar Alfabetische index Dopen 1619-1799*, Antwerpen, 33-34.

^{xiv} Oude Rechterlijke Archieven van Beerse, Schepenakten boek 155 voor de periode 1730-1733. Transcripties door de Heemkundige Kring De Vlierbes te Beerse.

^{xv} STADSARCHIEF TURNHOUT, *Genealogie Turnhout*.

^{xvi} 'Pastoor Gaspar Van Essen', L. VERMEULEN, J. BLEYS, en J. BIJNEN, *Het Hof van Vosselaar*, s.l., 2013, 75-92 en 221.

^{xvii} 'R. D. Gaspar van Esse', *Verzameling der graf- en gedenkschriften van de provincie Antwerpen. Arrondissement Antwerpen. Vierde deel. Antwerpen. Abdyen en kloosters. 1^e afdeeling*, Antwerpen, 1859, 161. (...)postea Pastor et Persona in Beers & Vosselaar. Obijt in Domo Pastoralis Jubilarius ac gremii nostri Senior(...) ([Google Boeken](#))

Mededelingen en kort nieuws

Cursus familiekunde

De voorjaarscursus in 2023 voor beginners werd einde mei afgerond met een bezoek aan het archief van de stad Turnhout. Stadsarchivaris Bart Sas gaf uitleg over de inhoud van het archief.

Cursus oud schrift

In oktober starten wij met een cursus “oud schrift voor beginners” ofte paleografie. Wij beginnen met drie initiatielessen over hoe je kan beginnen met het ontcijferen van het geschrift in oude akten. Het lezen van oud schrift is een belangrijk onderdeel bij het opmaken van uw stamboom. Je wordt geconfronteerd met akten van de burgerlijke stand, akten uit de Franse Tijd, in het Frans en de akten uit de parochieregisters. Dit is dan ook de basis van de cursus. Daarnaast zullen diverse andere akten aan bod komen zoals notarisakten, borgbrieven en andere. Het is tevens de bedoeling om een inzicht te geven hoe je een transcriptie maakt van oude akten en ook een inzicht te geven over de inhoud ervan.

De modaliteiten voor inschrijving vind je in deze Kempense Genealoog.

Bijeenkomst FV KEMPEN-FV MECHELEN-FV ANTWERPEN

Op 3 juli had in het kasteel te Oostmalle een bijeenkomst plaats met afgevaardigden van de afdelingen uit de provincie Antwerpen van Familiekunde. Samen met leden van het dagelijks bestuur van Familiekunde Vlaanderen werd gezocht naar middelen om de werking van de verschillende afdelingen meer en beter op elkaar af te stemmen. De samenwerking om tot één databank te komen inzake het inventariseren van bidprentjes en rouwbrieven was één van de hoofditems.

Tevens werd aandacht besteed aan de toekomstige werking van FV en de organisatie van het congres 2024 dat zal doorgaan in Dilbeek.

Schenkeningen

Via **Walter Verreycken** kregen we van de [HK van Kasterlee](#) heel wat bidprentjes en rouwbrieven.

Onze **familiegeschiedenissen** werden aangevuld met *De Familie Verstappen* en het boek *De voorouders van “Van Dingenen”*.

Naar aanleiding van het congres over Heraldiek, werd door het heraldisch college van FV een [wapenboek](#) uitgegeven waarin alle wapens gepubliceerd staan die gemaakt werden in de periode 1973-2003. Het bevat allemaal nieuwe wapenschilden die aangevraagd werden door leden en samengesteld werden met medewerking van het Heraldisch college.

Onze website

Onze website is sinds kort ook te lezen in het Frans, Duits en Engels. Met hulp van **Google-Vertalen** worden alle teksten snel omgezet in één van deze talen. Uiteraard mag u geen volledig overeenstemmende en getrouwe vertaling verwachten. Maar deze moedertaalsprekers kunnen zich toch een idee vormen over de inhoud van de website. Ook de omgekeerde beweging is mogelijk: een website in vreemde taal vertalen naar het Nederlands.

<https://www.fv-kempen.be/bienvenue-willkommen-welcome/>

De familie Van Laer uit de Kempen (deel 3)

Dirk Van Laer

Vosselaar en de schouten Van Laer

Joannes Van Laer en Elisabeth Wouters
(eerste huwelijk)

De eerste schout, **Abraham Van Laer** in Vosselaar en Beerse, heb ik besproken in het vorige nummer van de *Kempense Genealoog* (DKG 2023-1).

Na zijn dood in 1665 volgt zijn zoon **Joannes** hem op als schout van Beerse en Vosselaar. **Joannes Van Laer** huwt in 1660 (1) met **Elisabeth Wouters de Vinderhoute**, (2) dochter van **Gerardus Wouters** en **Cornelia Nuijts** alias **Wils**. (3) Joannes en Elisabeth wonen in Turnhout in het huis "de Arend" in de Otterstraat (4). De doopregisters van de Sint-Pieterskerk vermelden vijf kinderen :

- **Maria Anna** = 31/10/1661 (Abraham Van Laer, Cornelia Wils)
- **Joannes Gerardus** = 18/08/1663 (Gerardus Wouters, Maria Catharina Haegraeffs nomine Joanne van)
- **Abraham** = 20/11/1666 (Gerardus Wouters noe Henricus Haenegraef, Catharina Wouters)
- **Joannes** = 13/05/1669 (Joannes Baptista van Meurs, Catharina Wouters noe Anna Van laer)
- **Petrus** = 30/10/1671 (Joannes Baptista van Meurs noe Rev Dn Petrus van Laer, Maria Roberti)

Elisabeth Wouters is overleden tussen 1691-1695 . In het testament, opgemaakt bij notaris Huybrecht Empsens op 7/12/1691 (5), staat er genoteerd: "*Elisabetha Wouters sieckelijk te bedde liggende beijde haer verstant ende vijff sinnen genoech gebruijckende*". Opmerkelijk is ook de wens dat hun zoon **Petrus** verder kan studeren, wat zoals we verder lezen, met succes is gebeurd. Vier jaar later is bij deze notaris een "*cavelinghe tussen de kinderen Jan van Laer schouteth*", opgemaakt op 3/9/1695 (6). In het schepenboek van Turnhout is er enkele maanden later een inventaris opgemaakt van alle bezittingen: "*Schoon welgelegen huyssinge, hovinge, poort, gronden en toebehoorten (Otterstraet), "huys aen de*

Nieuwe Molen, neffens de huyssinge Adriaen Ooms, "3 wooningen aen malcander" in de Cort Stratien loopend naer Paepenbrugge, , Huys + hoff (2 wooningen Lokerstraet), Huys, hoff, stallingen, schuer, backhuys + aengelegde viserije (Wieltiens), Acker (op de Bous in Duntiede), Acker en driesch (Nieuwe Molen)", enz... "

Hieruit blijkt dat Jan tal van huizen en gronden bezat (7). Enkel het huis in de Otterstraat, met inboedel, werd al geschat op 5000 gulden! Wellicht zijn deze eigendommen deels ook via zijn overleden echtgenote in bezit gekomen. Deze verdeling aan de twee kinderen : **Maria Anna Van Laer** gehuwd met **Joannes Baptista Cleijmans** en **Petrus Van Laer** had te maken met het tweede huwelijk van hun vader Joannes. De drie andere kinderen **Joannes Gerardus**, **Abraham** en **Elisabeth** waren reeds overleden.

Joannes Van Laer en Cornelia Dobbersen
(tweede huwelijk)

Joannes huwt begin 1696 met **Cornelia Dobbersen (Dobbens)**, weduwe van **Cornelis Schalck** . Uit dit huwelijk zijn twee kinderen gedoopt te Turnhout Sint-Pieter, waarvan momenteel elk verder spoor ontbreekt:

- **Jan** = 23/11/1696 (Petrus Loomans, Brigitta Hooghen)
- **Maria** = 14/11/1698 (Petrus Van Laer, Catharina Dobbersen noe Adriana Schalk)

Weduwe **Cornelia Dobbens**, dochter van **Cornelius** en **Brigitta Hooft** had uit haar eerste huwelijk twee dochters : **Joanna Adriana** = ca. 1681 en **Margareta Schalck** = ca. 1685. Bij de doopheffers van haar kinderen met Joannes, vinden we haar moeder **Brigitta Hooghen** of Hooft, haar oudste dochter **Adriana Schalck** en haar zus **Catharina Dobbersen**. Deze familie **Schalck** is hoogstwaarschijnlijk afkomstig van "**Hollant**", mogelijk Amsterdam? In Turnhout vinden we notarisakten van Brigitta Hooft ten gunste van beide kleindochters Schalck, bij notaris Cremers.(8)

Jan was lid van de schuttersgilde van Vosselaar. Hij kon blijkbaar goed met pijl en boog overweg. Zijn naam en familiewapen prijken op het breukschildje van 1683 dat hij als koning van de St-Sebastiaansgilde droeg. (9) Dit familiewapen komt vanaf dat moment meerdere malen voor. Hier kom ik graag in een volgend artikel, deel 4 op terug.

Als schout moest Joannes zich regelmatig verplaatsen. De verplaatsingen tussen zijn woonplaats Turnhout en de schepenbank van Beerse/Vosselaar, deed hij te paard en kar. In de onderstaande schepenakte van 1701 is Joannes 70 jaar, wat gezien zijn leeftijd niet meer zo gemakkelijk moet geweest zijn. (10)

*Wij Jan Mattheus Allarts Jan Willems Cornelis
Meulenberchs Jan Hermans ende Adriaen van Ammel
schepenen
der heerlijkheyt van Beersse ende Vosselaar Lande
van
Turnhout verclaeren ende certificeren midts desen
voor de gherechte waerheyt / dat den heere J.
van Laer Schouteth der heerlijkheyt / voors.
woonachtich
binnen de voornoemde vrijheyt van Turnhout
aldaer als oock inde voornoemde dorpen van Beersse
ende
Vosselaar / is betaelende de lasten van Sijne Con.
Majesteyt
naer behooren benefens d'andere inghesetenen
Ende want den gemelden heere van intentie
is sigh te begeven naer hollant ofte andere
ghewesten / volghens sijne affairen / ende dat
met de carre inghespannen met sijn swert
hertstants peert hebbende voor het hooft
eene witte colle / ofte wel met het selfde peert los
onder den saedel
soo dat voorvallen mochte / versoeckende over
sulx aen alle officieren ende justicieren / die het
eenichsints aengaen mochte den selven heere
Schouteth met sijn peert vrije ende onghemo-
lesteert te laeten passeren ende repasseren
sullen ons indyen ghelijcke occasien oock altijt
verplicht vinden
Sonder arg oft list ende in teecken der waer-
heyt hebben wij dese met onsen schepen-
doms zeghele benefens de signature van
onsen ghesworen Secretaris bevesticht
desen 22 augusty 1701
P. van Laer Secretaris*

De Kempense Genealoog

Dit is wel een opmerkelijke akte! In die tijd identificeerde dus het paard, wie de ruiter of bestuurder in kwestie was. Het was in deze periode zeer onrustig in Turnhout. Karel II, de laatste Spaans-Habsburgse koning, stierf in 1700. In zijn testament heeft hij de Spaanse Nederlanden toevertrouwd aan Filips V (van Anjou), kleinzoon van Lodewijk XIV, met gevolg dat ons land onder Franse invloed komt. In 1701 krijgt Turnhout een inkwartiering te verduren van 600 Franse soldaten zonder dat de heer hiertegen iets vermag. Eerste schepen Loixs doet verslag over de schade in Turnhout en omgeving, aangebracht door de “legers der Staeten van Nederland” dat zelfde jaar. (11)

Jan vervult zijn taak als schout tot 1716. In zijn laatste vermelding in de schepenakten, was hij 84 jaar oud. In 1719 overleed hij op de respectabele leeftijd van 87 jaar, wat voor die tijd zeer uitzonderlijk was.

Maria Anna Van Laer en Joannes B.Cleymans

Maria Anna Van Laer, dochter uit het eerste huwelijk van Joannes, is gehuwd te Turnhout op 13/01/1686 met **Joannes Baptista Cleymans**. Zij werd weduwe vóór 1702. In de schepenregisters van Beerse/Vosselaar vond ik een akte over de betaling aan weduwe **mr. Jan Baptist Cleijmans** van “huerpenninghen van d'eene hellicht van de Ketshoeve”(12). Zij was op 9/04/1701 van haar jongste zoon **Jan Baptiste**, genoemd naar haar net overleden echtgenoot, voor de tiende keer bevallen. **Maria Anna Van Laer** is te Turnhout begraven op 2/4/1711 en was net geen 50 jaar toen ze haar kroost achterliet.(13) Ik vond ook haar testament opgemaakt bij notaris Nicolaas Van Deuren op datum van 30/10/1710, waarin staat :“sieckelijck inden lichaeme”, en waarin slechts vier kinderen vermeld zijn, nl. **Jan Gerardus**, **Joanna Catharina**, **Philippus Josephus** en **Jan Babtista Cleijmans**. De andere zes kinderen zijn dus op jonge leeftijd overleden. De vreselijke realiteit van grote kindersterfte in die tijd.

Petrus Van Laer, derde generatie schouten van Beerse en Vosselaar

Petrus Van Laer, geboren te Turnhout op 30/10/1671, werd in de Oude Universiteit van Leuven ingeschreven op 21/12/1689 waar hij als **Juris Utruisque Licentiat** (J.U.L.) afstudeerde op 19/12/1696. Hij was advocaat

en rechter van tollen en rechten binnen Turnhout. (14) De eerste vermelding van **Petrus**, als schout van Beerse en Vosselaar en opvolger van zijn vader, vond ik terug in een akte in het schepenboek 152 van januari 1715, waar hij in de plaats van zijn vader zetelde. (dus blijkbaar niet in 1711 zoals in het artikel in Taxandria vermeld staat).

Hij huwde met **Isabella Proost**, afstammeling van belangrijke families te Turnhout, op 27/10/1706 te Turnhout. Schoonvader **Guilielmus Proost** was eveneens advocaat, vontheer van Turnhout, Schoonbroek en Arendonk, secretaris van de stad Turnhout in 1674. Schoonmoeder **Elisabeth Pauly** was de dochter van **Joannes Pauly**, raad-en rentmeester der domeinen van de prinses van Oranje en van **Margaretha Gertman**, zuster van jonkheer **Mathias Gertman**.(15)

In de doopregisters van de St-Pieterskerk te Turnhout, zijn drie kinderen terug te vinden:

- **Josephus Guilielmus Van Laer** =24/10/1707 (Guilielmus Adrianus Proost hujus oppidi secretarius, Maria Anna Van Laer cuius nomine Joanna Catharina Clijmans)
- **Maria Isabella Van Laer** = 20/03/1710 (Joannes Van Laer, Maria Wouters cuius loco Maria Anna Van Laer)
- **Franciscus Van Laer** = 04/07/1712 (Franciscus Pauli cuius loco Guilielmus Josephus Proost, Elisabeth Pauli)

Veel geluk heeft Petrus niet. Een maand na de geboorte van zijn jongste zoon, stierf zijn echtgenote Maria Isabella en zij werd begraven in de Sint-Pieterskerk op 15/08/1712. Ik heb geen informatie gevonden of Petrus hertrouwd is of wie zorg heeft gedragen voor de kinderen. De enige zekerheid is dat dochter **Maria Isabella Van Laer** op 11/07/1729 huwde met **Nobertus Franciscus Bols**.

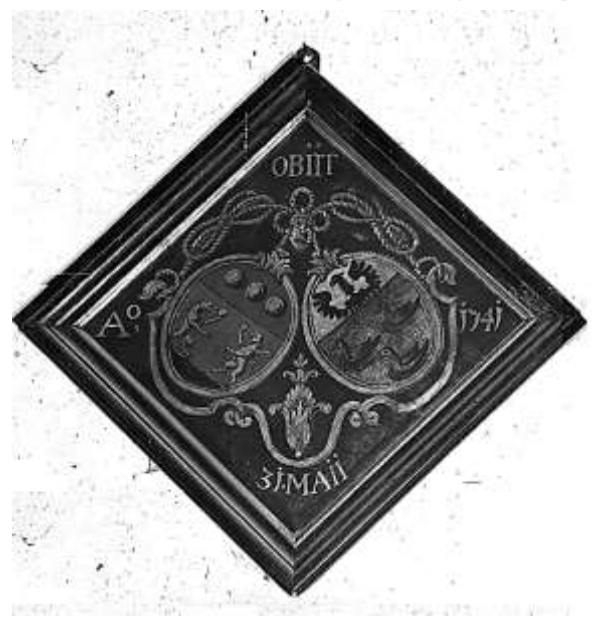
In het "*Landts-Grond-Boeck vanden dorpe van Vosselaar*" (16) is "*Den heere schoutent Van Laer*" vermeld met twaalf percelen grond in het gehucht Hof Eijndt in 1712. Het gaat dus waarschijnlijk over eigendommen van vader **Joannes**, die oorspronkelijk afkomstig zijn van erfgronden. Ook **Peter** bezit tien percelen in het gehucht Hof Eijndt. Het is niet zeker welke Petrus dit is, aangezien er ook een 2^e neef

secretaris was met dezelfde voornaam, die ook veel gronden bezat, voornamelijk te Beerse.

Petrus Van Laer stierf op 57 jarige leeftijd en werd begraven in de Sint-Pieterskerk te Turnhout voor het altaar van Onze Lieve Vrouw (17) In de begrafenisakte van 14/06/1729 staat "*comitante capitulo*", te vertalen als afgevaardigde van de *soevereinen raad van Brabant*. Hij heeft het huwelijk van zijn enige dochter, dat een maand later plaatsvond, niet kunnen meemaken.

Maria Isabella Van Laer echtgenote Bols

Maria Isabella Van Laer, enige dochter van advocaat en schout Petrus en Isabella Proost, erfde via haar grootmoeder **Elisabeth Pauly**, de titel van "vrouw der vrijheid van Arendonk, Lille, Beerse, Gierle, Lichtaart, vrije vrouw in Turnhout". Ze huwde op 19 jarige leeftijd te Turnhout op 11/7/1729 met weduwnaar **Norbert François Bols**, licentiaat in de geneeskunde (18). Door dit huwelijk ging het heerlijk goed over naar haar echtgenoot. Uit het eerste huwelijk van Norbertus met **Claire Catharine Rinquet** waren reeds vier kinderen. Met Maria Isabella werden nog zeven kinderen geboren te Turnhout op 8 jaar tijd! Dit moet een ware fysieke uitputtingsslag geweest zijn! Ze was dus permanent zwanger. Maria Isabella stierf op 31/05/1741 en werd begraven in de grafkelder van de familie **Proost** van de Sint-Pieterskerk te Turnhout op 8/6/1741. Ze werd amper 31 jaar (Figuur 1)

Figuur 1 Rouwbord van Maria Isabella Van Laer in de Sint-Pieterskerk te Turnhout, 1741. (© BALaT) (19).

In 1733 werd Norbertus Franciscus Bols in de adelstand verheven (20)

De familie Bols-Van Laer woonden op de grote markt van Turnhout, achter het stadhuis, op de hoek van de Herentalsstraat (21). Op het schilderij van B. de Pooter van 1926 (figuur 2), ziet men de voorgevel van het oude Stadhuis op de Grote Markt. Het wit hoekhuis met rode pannen op de hoek van de Herentalsstraat, is de plaats waar Maria Isabella heeft gewoond. Verder onderzoek in het stadsarchief moet uitwijzen of deze woning op het schilderij dateert van die tijd (22). De bekende kopergravure van Turnhout, gemaakt door de [Antwerpse graveur Lucas Vorsterman](#) zn. anno 1667 voor Amalia van Solms, toont de achterkant van het stadhuis met centraal de Sint Pieterskerk (23). Op dit detail blijkt het hoekhuis oorspronkelijk groter geweest te zijn, maar het is moeilijk te zien.

In het boek "Turnhout in het verleden en heden, deel 2" van E.J. Jansen, is op blz. 101-102 meer terug te vinden over **Norbertus Franciscus Bols** en zijn afstammelingen. Echter op blz. 141 vond ik waardevolle informatie over de stamreeks van de familie Van Laer. Ik citeer : "*Isabella PROOST, gehuwd met Petrus van Laer, J.U.L. advokaat, rechter der inkomende en uitgaande rechten, schout van Beerse en Vosselaar, zoon van jonkheer Joannes en van Elisabeth*

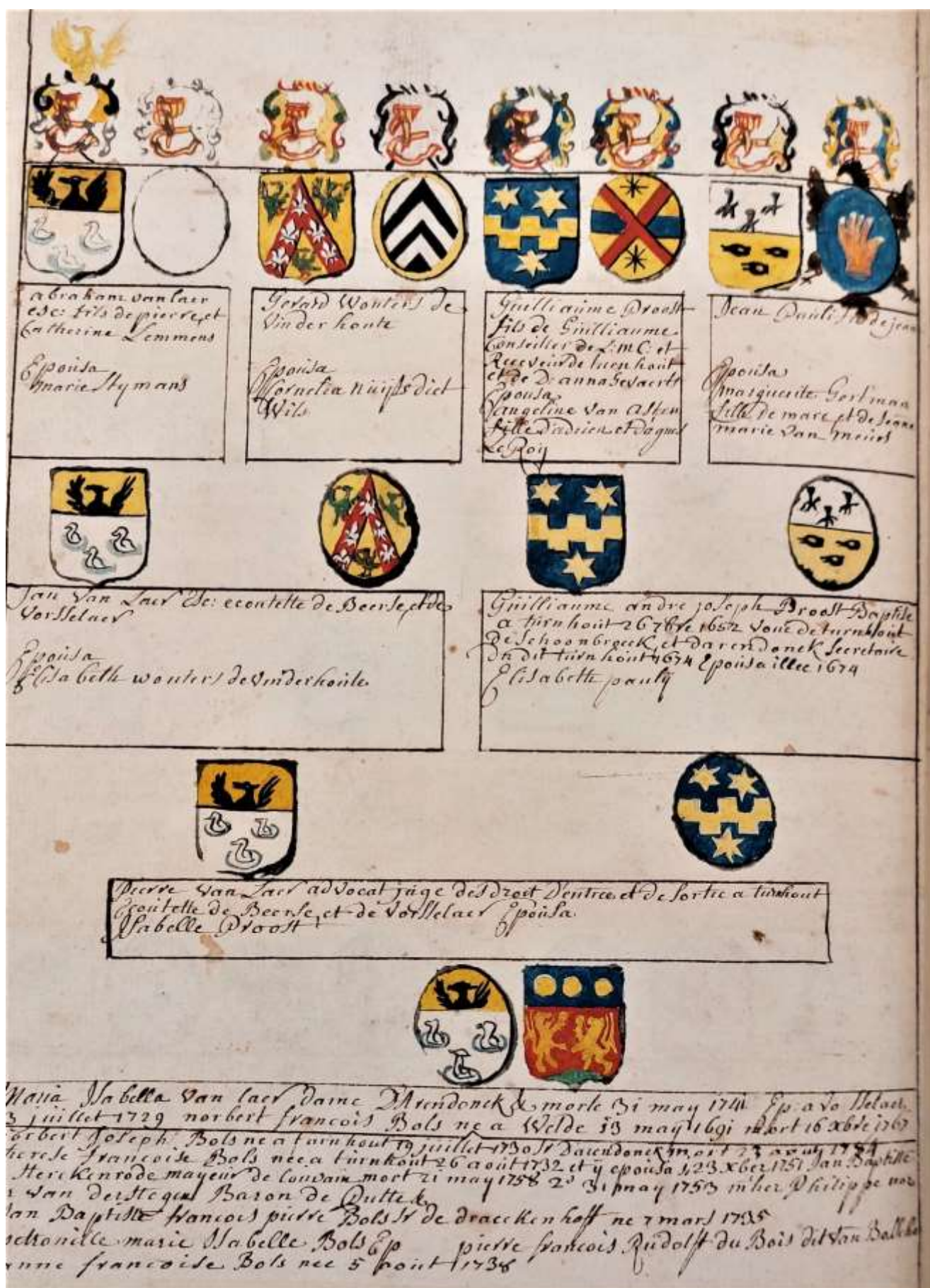
Wouters, zijne eerste vrouw; kleinzoon van Abraham van Laer en Maria Stijmans en achterkleinzoon van Petrus van Laer, die voor vader had Joannes van Laer, officier van het genie ten dienste van keizer Karel V, in het beleg van Tunis en La Goulette in 1535 en 1536, en van Catharina Lemmens." Dit komt overeen met wat in het artikel in het Taxandria jaarboek 1937, blz.151, is verschenen over de schouten Van Laer. In dit artikel vond ik een belangrijke voetnoot. Deze zorgde voor een doorbraak in mijn zoektocht. Men verwees naar de handschriftenafdeling van de Koninklijke Bibliotheek te Brussel, thans KBR. In het fonds Goethals G 1194, f°44 is de kwartierstaat van Maria Isabella Van Laer te vinden, zie figuur 3.

Hiermee wordt het verhaal over de drie opeenvolgende generaties Van Laer, schouten van Beerse en Vosselaar gedurende 90 jaar, met deze prachtige kwartierstaat mooi afgesloten. De familiegeschiedenis van deze tak gaat verder, maar niet met de familienaam Van Laer. Bij mijn weten zijn er geen verdere naamdragers via deze tak van Abraham Van Laer. In elk geval heb ik ze nog niet gevonden.

In deel 4 bespreek ik de moeilijke zoektocht naar de herkomst van het familiewapen Van Laer.

Figuur 2 Stadhuis op de Grote Markt te Turnhout door Bernard De Pooter, 1926 (foto Dirk Van Laer)

Figuur 3 Kwartierstaat van Maria Isabella Van Laer (KBR, Fonds Goethals Gerard 1194 f° 44) (Foto: Jos Boeckx)

Noten en geraadpleegde bronnen

- (1) ondertrouw te Turnhout Sint-Pieter op 03/06/1660, bron : boek III, p1471 getuigen: Gerardus Wouters, Abraham Van Laer
- (2) Wouters de Vinderhoute porte ; d'or au chevron de gueules chargé de trois fleurs de lis d'argent, et accompagné de trois perroquets de sinople, deux en chef et un en pointe; les deux du chef affrontés. — Un Jean Wouters, écuyer, seigneur de Vinderhoute, fut créé chevalier par patentes du 15 juillet 1626 bron : Bulletin et Annales de L'Académie d'Archéologie de Belgique, Tome 3, Anvers 1846, blz 399
https://nl.geneanet.org/archives/ouvrages?action=detail&livre_id=89019&page=417&book_type=livre&name=WOUTERS+de+VINDERHOUTE
Nog te raadplegen : Genealogie van de familie Wouters (Universiteitsbibliotheek Gent, BHS.L.HS.3636) en Vinderhoute, van de prehistorie tot heden, Gerard Vanvooren, Jeroen De Reu, Pieter De Reu, Luc Neyt, Uitgegeven in 2016 , Vinderhoute door Werkgroep geschiedenis Vinderhoute
- (3) In de klappers van Sint-Pieter te Turnhout vond ik slechts twee doopakten : Maria Wouters = 20/03/1629 en Catharina Wouters 12/07/1637 met vermelding Meester Gerardus Wouters en Cornelia Wils als ouders.
- (4) Joannes Van Laer, schout van Beerse en Vosselaar, naergelaten weduwnaar wijle Jouffrouw Elisabeth Wouters. Akte van 16/9/1695. Bron : doos op naam Van Laer, stadsarchief Turnhout.
- (5) Notarisprotocollen Turnhout, not. Empens Hubertus 1677-1695, f°299-301
- (6) Notarisprotocollen Turnhout, not. Empens Hubertus 1695-1702, f°002-004
- (7) Schepenakte Turnhout 1071 op datum 19/01/1696, f°?
- (8) Notarisprotocollen > Cremers Carolus 1711-1724 > folio_248.jpg
- (9) Zie voorblad Kempense Genealoog 2013-1, Breuk Van Laer, St-Sebastiaensgilde Vosselaar
- (10) OGA Beerse schepenboek 150, f°48r 22/8/1701 HK De Vlierbes Beerse, transcriptie Werkgroep Geschiedenis paleografie
- (11) Toegangen Turnhout in jaartallen, <https://stadsarchiefturnhout.turnhout.be/turnhout-in-jaartallen>
- (12) OGA Beerse Boek f°68r Transcriptie HK De Vlierbes
- (13) Parochieregister Sint-Pieter, begrafenissen Jan Baptist Clymans 18/01/1701 f°4841 en Maria Van Laer, weduwe van Jan Baptist Cleymans f°4863
- (14) VF afdeling Leuven, project biografische gegevens gepromoveerden JUL
- (15) Turnhout in het verleden en heden, deel II, voorname personen en familiën, blz. 141
- (16) Transcriptie van Ludo Proost, uitgave FV regio Kempen 2016
- (17) Turnhout in het verleden en heden, deel II, voorname personen en familiën, blz. 101
- (18) L. de Herckenrode, Généalogie de la noble maison Proost blz. 403
<https://www.google.be/books/edition/Bulletin+et+Annales+de+l'Academie+d'archeologie+de+la+noble+maison+proost&pg=PA389&printsec=frontcover>
- (19) <https://balat.kikirpa.be/photo.php?path=M062734&objnr=48961&nr=6>
- (20) Taxandria Jaarboek 1950, 3-4, getuigschrift voor N.F.Bols, heer van Arendonk, uit RAA fonds Weelde nr.10 schepenregister 1733-1740 F°33 r.
- (21) Taxandria Jaarboek 1912,2-3, blz.178, voetnota
https://www.taxandriavzw.be/media/files/pdf/Taxandria_1912_2-3.pdf
- (22) Na de brand van 1716 werd het veertiende-eeuwse gotische stadhuis verbouwd. Afbeelding uit Waar is de tijd, deel 2, Kempen 1000 jaar Kempenaren en verkeer, blz.40
- (23) <http://www.hetwoudderverwachting.nl/maria-van-brabant.html>

Gazette van Detroit

SINCE 1914

De Genealogical Society of Flemish Americans kondigde een tijdje geleden op hun website aan (Figuur 1) dat de *Gazette van Detroit* op termijn volledig gedigitaliseerd en gepubliceerd wordt op het internet.

Genealogical Society of Flemish Americans

Figuur 1 Aankondiging publicatie *Gazette van Detroit* @gsfa

Dat is ondertussen aan de gang en de eerste resultaten zijn reeds te lezen op *Community History Archive* waar de *Flemish Library* een plaatsje heeft gevonden.

Search For

• All Of The Words Find people AND places AND events + -

• Between 01-01-1916 And 12-31-1942 Discover Q

Browse By Title

Browse By Year

Gazette Van Detroit
(1916-1942) 11,256 Pages

1910-1919

292 Pages

1930-1939

4,693 Pages

1920-1929

4,996 Pages

1940-1949

1,273 Pages

Figuur 2 *Gazette van Detroit* (klik op de afbeelding voor de toegang) © Community History Archive

De dagbladpagina's zijn met [optische tekenherkenning](#) (OCR of optical character recognition) ingescand. Elke ingelezen pagina bezit een koppeling die naar de oorspronkelijke bladzijde van de krant leidt.

De *Gazette van Detroit* neemt zowel plaatselijk nieuws op als nieuws uit België. Zoeken op een familienaam, een Belgische plaatsnaam, een gebeurtenis in de USA of in België, enzovoort is mogelijk.

Deze krant verbond de geëmigreerde Nederlandstalige Belgen in de Verenigde Staten. De keuze voor *Gazette van Detroit* is te verklaren doordat de meeste emigranten belandden in de regio van de [Grote Meren](#) in de staten Michigan, Wisconsin en Illinois. Detroit is de grootste stad van de staat Michigan.

Figuur 3 Staten van Amerika (© Wikiwand)

Geraadpleegde bronnen

Red Star Line Museum

<https://redstarline.be/nl/content/startpagina>

Gazette van Detroit

https://www.wikiwand.com/nl/Gazette_van_Detroit

Genealogical Society of Flemish Americans

<https://www.flemishlibrary.org/>

Zoeken in notarisakten

9 notarissen uit de 19de eeuw

Victor Bertels

Zoeken naar **notarisakten** is dikwijls een bijzonder tijdrovende opdracht. Nochtans zijn deze akten een zeer nuttig gegeven in het zoeken naar uw voorouders en om een familiegeschiedenis te stofferen een bijna onmisbaar instrument. Het geeft in heel wat gevallen inzicht in de materiele toestand waarin uw voorouders zich bevonden. Bij aan- of verkopen van eigendommen, erfenissen enz. Ze geven in heel wat gevallen ook de eigen familiale toestand weer zoals bij aanstelling van voogden, verdeling, inventarissen van sterfhuizen en zeker ook testamenten. In feite zijn de akten die via een notaris verleden werden een onuitputtelijke bron om een degelijk gestoffeerde familiegeschiedenis te schrijven.

Door een [legaat van de kinderen](#) van Gilbert De Lille (1939-2018) kwamen wij in het bezit van 16 diskettes 1,44MB. Gilbert heeft een groot deel van zijn opzoekingswerk besteed aan **het inventariseren van notariële akten**. Deze diskettes bevatten de inhoud van akten van negen verschillende notarissen uit volgende gemeenten: Oostmalle, Brecht, Schilde, Zandhoven, Westmalle en Loenhout en Hoogstraten.

Omdat de gegevens op de diskettes nog gemaakt zijn in DOS, waren ze op het eerste zicht niet onmiddellijk leesbaar, maar na uren plak- en knipwerk hebben we het toch voor mekaar gekregen om een duidelijk overzicht te maken per diskette en per notaris. Sommige inventarissen konden omgezet worden in een Excel-file, andere in Word.

De akten dateren allemaal **uit de 19de eeuw** en lopen van de Franse tijd (Jaar V) tot 1870. De inhoud van de diskettes geeft een jaarlijkse

chronologische opgave. Ze zijn afzonderlijk genummerd en gedateerd.

Verder wordt de **soort van transactie** weergegeven, zoals daar zijn: verkoop van eigendommen, verkoop van huisraad, inventaris, deling, kwitantie, testament, borgtocht, pachtcontract, obligatie, volmacht, benoeming, handlichting, geldleningen, huwelijkscontracten, toestemming tot huwelijk e.a.

Verder vinden we nog de naam van de gemeente waar de betrokken personen woonden en de namen en woonplaats van alle andere personen die in de akte voorkomen. Dat alles geeft een weliswaar beknopt weergave van de akte maar het blijft een geweldige bron op verder te graven in het leven van je voorouders.

Hieronder per notaris de periode van de akten die geïnterpreteerd zijn:

M.D. Jaspaers, Oostmalle, 1818 – 1832
J.A Theuns, Oostmalle, 1833 – 1870
Van Couwenberghs, Schilde, 1843 – 1861
A.J. De Bougne, Hoogstraten, 1833 – 1850
J.F Keysers, Brecht, jaar V – 1870
A.J.E. Hermans, Zandhoven, 1805 – 1832
J.F Aerts, Westmalle, jaar VIII – 1819
P.W Delen, Westmalle, 1820 – 1844
Van Nueten, Loenhout, 1806 – 1839

Voor de negen notarissen zijn dit in totaal 320 indexen. De gegevens zijn digitaal **op PC** raadpleegbaar in onze bibliotheek. Op **onze website** is een voorbeeld van zulke index beschikbaar gesteld.

<https://www.fv-kempen.be/notariele-akten-indexen/>

Initiatiecursus oud schrift

Familiekunde Vlaanderen Regio Kempen organiseert een cursus **paleografie of oud schrift** in samenwerking met de Heemkring Corsendonck van Oud Turnhout.

Voor wie archiefstukken van voor 1800 wil raadplegen is de kennis van paleografie onontbeerlijk. Het handschrift van vroegere eeuwen is voor de ongeoefende lezer doorgaans niet of slechts zeer moeilijk te lezen. Niet alleen wijken de vormen van de letters af, oude handschriften bevatten ook vaak in onbruik geraakte afkortingen, woorden of uitdrukkingen.

Het is de bedoeling van de cursus om in enkele lessen basisprincipes mee te geven waarmee je vooral de geschriften uit de parochieregisters en akten beter zal kunnen lezen en begrijpen.

Het lezen van oud schrift vergt vooral veel oefening, en net zoals nu, was vroeger elk handschrift anders. Er zijn wel enkele regels en algemene kenmerken waarvan je op de hoogte moet zijn.

Wij willen u hierbij helpen en tevens inzicht geven hoe je oude geschriften transcribeert in een leesbare tekst.

PLAATS:

Dienstencentrum Eigenaard

Koning Bouwdewijnlaan 80

2360 Oud-Turnhout

DATA EN AANVANG

woensdagen: 11 – 18 – 25 oktober 2023

begint telkens om 19u.30

INSCHRIJVEN

Inschrijven via overschrijving van 45,00 euro op rekening van FV Regio Kempen

BE94 7350 4976 3614

met vermelding: cursus paleografie.

Gelieve eveneens **uw deelname te melden** via email aan: victor.bertels1@telenet.be

Figuur 1(Foto: "Gemeente Westland", Nederland)

Alleen naar Engeland

Ludo Lathouwers

Inleiding

Begin oktober 1914 brak er paniek uit onder de Antwerpse bevolking door zware artilleriebeschietingen van het Duitse leger. Velen vluchtten de stad uit en kwamen in Bergen op Zoom (NL) terecht, een stadje met zo'n 16.000 inwoners op 32 km afstand van Antwerpen. Rond 9 oktober waren er rond de 65.000 Belgische vluchtelingen in de stad. Voor de stad en omgeving ging het om zowat 250.000 vluchtelingen.

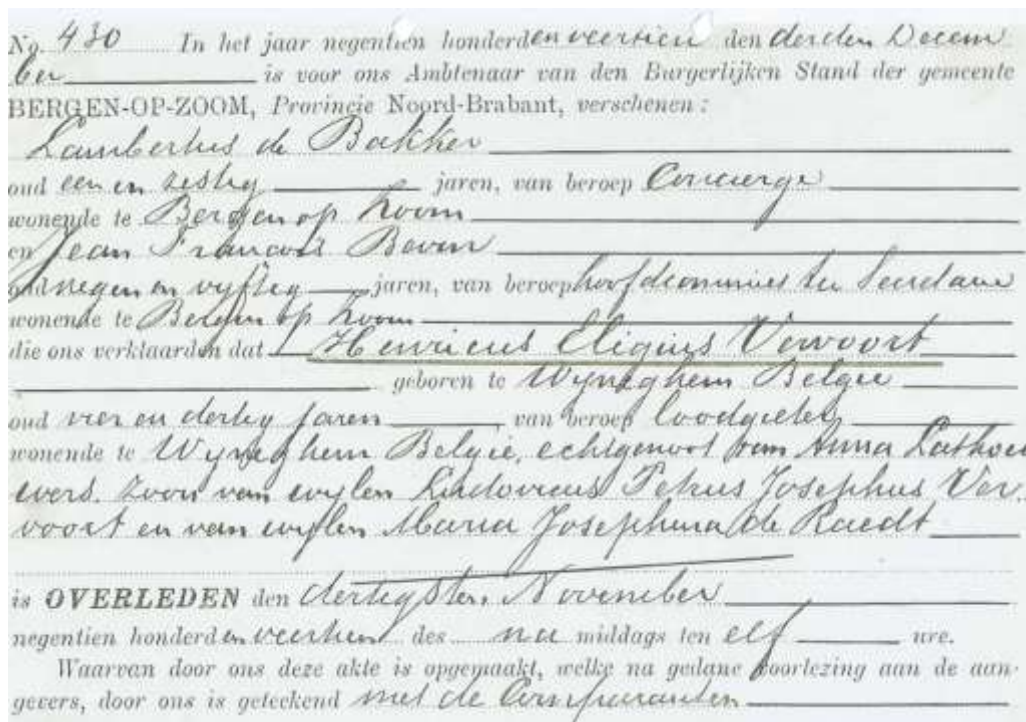
Onder hen een gezin uit Merksem: *Josephine Lathouwers* (1888), haar echtgenoot *Hendrik Vervoort* (1880) en hun dochttertje *Anna* (1910). *Josephine* behoorde tot de Kalmthoutse tak van mijn familie.

Tien jaar geleden ontdekte ik in het archief van de stad Bergen op Zoom bij toeval dat *Hendrik*

Vervoort en zijn 4-jarig dochttertje allebei in de laatste week van november 1914 overleden waren. *Josephine* duikt weer op in het verhaal van haar familie¹ wanneer ze begin 1926 in Londen in het huwelijk treedt met *Jules Van Eepoel* (1883).

Wat was er gebeurd?

In de zomer van 2021 kwam ik via Geneanet in contact met *Maria Somers* (1962), een achterkleindochter van *Frans Vervoort* (1885), broer van *Hendrik*. Door haar contacten in de familie *Vervoort* bekam ik het emailadres van *Christine Hughes* (1946). *Christine* is één van de twee kleindochters van *Josephine* en woont in Londen. Dank zij haar getuigenis en spoorwerk naar de antecedenten van *Jules Van Eepoel* is het mij gelukt te reconstrueren wat er met *Josephine* in 1914 gebeurd is

Overlijdensakte van Hendrik Vervoort in Bergen op Zoom d.d. 30 november 1914

¹. Op één na emigreerden alle broers en zussen van *Josephine* begin vorige eeuw naar de Verenigde Staten. Een De Kempense Genealoog

neef van haar maakte een genealogie van alle migranten t.e.m. de vierde generatie.

Het vluchtelingenkamp van Bergen op Zoom

Om de stroom van Belgische vluchtelingen in oktober 1914 op te vangen werden door de gemeente Bergen op Zoom in de stad een aantal tentenkampen opgezet.

Na de capitulatie van Antwerpen op 9 oktober en onderhandelingen tussen de Duitse en Nederlandse overheid werd vluchtelingen²

verzekerd dat ze veilig naar België terug konden. Het wantrouwen was echter groot en eind oktober bevonden zich nog zo'n 25.000 vluchtelingen in de stad: 10.000 in tenten en 14.000 op andere locaties. Het gebeurde dat vluchtelingen alleen naar huis gingen om wat bezittingen op te halen en vervolgens terug keerden omdat ze van plan waren in Nederland te blijven.

Een klaslokaal van de ambachtsschool in Bergen op Zoom ingericht als noodhospitaal

Vanaf half november was de situatie in de tentenkampen problematisch geworden door overvloedige regenval en vrieskou. Het stro waarop men sliep werd nat en er was in de tenten een gebrek aan ventilatie en sanitaire voorzieningen. Kinderen hadden last van diarree en begin december was er een epidemie van mazelen en roodvonk uitgebroken.

Omdat het ziekenhuis in Bergen op Zoom de situatie niet aankon waren drie noodhospitalen opgericht om zieke en gekwetste personen te verzorgen.

Volgens *Christine* waren haar grootvader en dochtertje *Anna* bezweken aan de gevolgen van een longontsteking.

Zij overleden resp. op 30 en 22 november 1914. Hun overlijden werd aangegeven door een

² Gevluchte of gedeserteerde militairen van strijdende partijen moesten volgens een internationale overeenkomst door het neutrale Nederland worden geïnterneerd.

conciërge en een commies van de gemeentelijke secretarie.

Naar Londen

Volgens *Christine* had haar grootmoeder geoordeeld dat Anna's zusje *Yvonne* (1911), *Christine's* moeder, te jong was om te vluchten. Ze had haar daarom ondergebracht bij een nonkel en tante langs vaders kant in Merksem: *Jos Vervoort* (1888) en *Emma Geeraerts* (1883). Het koppel was nog maar net getrouwd toen de oorlog in 1914 uitbrak.

Christine wist me geen details te vertellen over de vlucht van haar grootmoeder naar Engeland. Ik ga er vanuit dat zij in Bergen op Zoom de trein naar Vlissingen heeft genomen en vervolgens met de boot naar Londen is doorgereisd. De Belgische kust was immers vanaf medio oktober, op de onder water gezette ijzervlakte na, geheel door het Duitse leger bezet.

Haar grootmoeder vond een job in een club in Soho "dressing strippers" (wat dat ook mag zijn) en opende een restaurant omdat ze goed kon koken.

Jules Van Eepoel

In februari 1926 trouwde *Josephine* met *Jules Van Eepoel* (1883-1949) die ze in een Belgische Club in Londen had leren kennen.

Van beroep was hij houtsnijwerker. Hij was eerder gehuwd geweest met *Angèle Darc* (1886) die in juni 1925 op 39-jarige leeftijd was overleden. Het koppel was afkomstig uit Brussel en mogelijk al in september samen met *Joseph* (1876), een broer van *Jules*, naar Engeland gevlucht. Dat leid ik af uit een document waaruit blijkt dat *Joseph* op 14 september in Engeland was aangekomen en er als arbeider gewerkt had in een leerlooierij in Ulverston (Cumbria).

Josephine en *Jules* waren allebei in 1907 voor de eerste keer getrouwd. *Josephine* in Merksem met

Hendrik Vervoort en *Jules* in Brussel met *Angèle Darc*. *Angèle* was geboren in Brussel en naaister van beroep. *Hendrik Vervoort* was afkomstig uit Wijnegem en loodgieter.

Jules werd geboren in Brussel als *Jules De Norre*. Zijn moeder *Rosalie De Norre* (1855) was een handschoenmaakster uit St. Martens Lierde die in 1894 in Brussel gehuwd was met *Victor Van Eepoel* (1867). *Victor* was afkomstig uit Aarschot.

In mei 1926 beviel *Josephine* in Londen van een dochtertje dat *Elodie Alphonsina (Elly)* werd genoemd.

Toen *Yvonne* 18 jaar geworden was verliet ze haar oom en tante in Merksem en vervoegde ze haar moeder, stiefvader en driejarig halfzusje *Elly* in Londen.

De tweede wereldoorlog

Tijdens de "London Blitz" (1940/41) werd het huis van *Josephine* en *Jules* door de bombardementen verwoest maar volgens *Christine* was haar grootmoeder een optimistische, levenslustige en daadkrachtige vrouw die haar mannetje in het leven stond³.

Na de tweede wereldoorlog ging haar moeder soms samen met haar op bezoek bij nonkel Jos tante Emma in Merksem waar ze was opgegroeid en 18 jaar lang had gewoond.

Yvonne trouwde na de oorlog met *Victor Hughes*. Hun dochter *Christine* werd geboren in 1946 en trouwde later met *Norman Speer*. Ze hebben twee zonen en één kleindochter: *Ben* (1974), *Lee* (1976) en *Lola Speer* (2006).

Elly Van Eepoel, Yvonne's halfzus, trouwde met *Bill Soley*. Uit dit huwelijk werd in 1964 *John Antony* geboren.

Vermeldenswaard is dat *John* gehuwd is met de Belgische *Micheline Verhamme*.

³ Misschien had ze wel de aard van haar moeder Nel Debacker (1856-1942) die in 1923 als 67-jarige weduwe in De Kempense Genealoog

Chicago nog in het huwelijksbootje stapte met Gustaaf Smits (1879-1956).

De “Engelse” tak van mijn familie

Josephine's ouders heetten *Jan Lathouwers* (1852-1905) en *Nel Debacker* (1856-1942). De familie was afkomstig uit Kalmthout en was in 1879 naar Antwerpen en vervolgens naar Merksem verhuisd.

Vader *Jan* was in 1905 op een zondag bij het vissen aan de Kielse vest in Antwerpen verdronken. Enkele jaren later emigreerden nagenoeg alle leden van het gezin naar Chicago: moeder, zeven zonen en twee dochters. Alleen *Alfons* (1882) bleef in België terwijl *Josephine* een nieuw leven opbouwde in Engeland.

Op dit ogenblik leven er in België geen naamdragers meer uit haar tak van de familie. Een dertigtal van hen woont inmiddels aan de overkant van de oceaan: nazaten van de “Chicago Lathouwers family”, alias de Amerikaanse tak.

Josephine is een volle nicht in de 3^e graad van mijn grootvader *Louis Lathouwers* (1899). Volle neven en nichten (cousins) in de 3^e graad (3C) hebben dezelfde betovergrootouders. Omdat ik twee generaties jonger ben dan mijn grootvader wordt de verwantschap tussen *Josephine* en mij in het Engels 3C2R “third cousins twice removed” genoemd. Een autosomale DNA-test verwacht bij een dergelijke verwantschap volgens de tabel van Bettinger (versie 3.0) een lengte van 35 cM (CentiMorgan) aan gemeenschappelijke fragmenten op basis van naast elkaar liggende DNA-merkers. We gaan haar stoffelijke resten in Londen natuurlijk niet opgraven om te zien of dat klopt!

Onze “papierenen” verwantschap:

	Michael Lathouwers (1751)	X	Maria Bussers (1754)	
	/		\	
2629 cM	Arnoldus (1780)		Jan (1785)	(broers)
874 cM	Jef (1822)		Jef (1818)	(1C)
233 cM	Jan (1852)		Peer (1862)	(2C)
74 cM	Josephine (1888)		Louis (1899)	(3C)
48 cM	“		Jos (1925)	(3C1R)
35 cM	“		IK (de auteur)	(3C2R)

Bibliografie

- 1) Gerben Daalmans , *Een Belgisch dorp in een Brabantse stad. Het leven van de Belgische vluchtelingen in de vluchtoorden van Bergen op Zoom 1914-1919* , Studies uit Bergen op Zoom. Geschiedkundige Kring van Stad en Land van Bergen op Zoom nr. 11 , 1999 (96 blz.).
- 2) Ludo Lathouwers , *Josephine Lathouwers (1888-1972): a review* , ongepubliceerd tekstdocument , nov. 2021 (4 blz.).
- 3) Ludo Lathouwers , *De Kalmthoutse tak van mijn familie Lathouwers en de emigratie naar Amerika* , in: Calmpthoutania , 2/2013 (65) pp. 41-53.
- 4) Ludo Lathouwers , *Lathouwers, een familie van Merksemse emigranten* , in: Merksems Geschiedkundig tijdschrift De Kijkuit , 3/2013 (41) nr. 163 , pp. 29-43.
- 5) Ludo Lathouwers , *De familie Vervoort - De Raedt* , ongepubliceerd tekstdocument , sept. 2021 (3 blz.).
- 6) Ludo Lathouwers , *Het benoemen van verre verwantschappen* , in: De Kempense Genealoog , 4/2020 (32) , pp. 11-16.
- 7) Maarten Larmuseau , *Verborgen in het DNA. Aflevering 26: in de weer met DNA-matches levert nieuwe familieverhalen op* , in: Vlaamse Stam , 4/2018 (54) pp.403-407.

Agentschap Onroerend Erfgoed

publiceert een overzicht van artikels over **archeologisch erfgoed**. Het is mogelijk dat *sommige artikels een aanvulling kunnen zijn voor uw familiegeschiedenis*. Bij de zoekopdracht kunt u zoeken met een zelfgekozen trefwoord in het vakje titel.

<https://oar.onroerenderfgoed.be/>

(...) OAR is het Open Archief van publicaties van het **Agentschap Onroerend Erfgoed** en zijn voorgangers. ... Doel van OAR is om alle publicaties van het agentschap Onroerend Erfgoed en zijn voorgangers in digitale vorm aan te bieden. Zo willen we de kennis over onroerend erfgoed en onroerenderfgoedzorg maximaal verspreiden en het draagvlak voor erfgoed vergroten. (...) (Uittreksel uit de openingspagina van OAR)

Heat Map Y-haplo-onderzoek

De **verspreiding van uw Y-haplogroep** wordt op een **'warmtekaart'** (heatmap) grafisch gepresenteerd (figuur 1). Ook het **mitochondriaal DNA** kan in kaart worden voorgesteld (figuur 2).

Figuur 1 Warmtemap voor I-M223 op 5% niveau

Het beginniveau is bijvoorbeeld op 5 % ingesteld. Ingevoerde gegevens bij **Y-full** zijn de basis voor deze beeldvoorstelling en het resultaat kan dus afwijken van gelijkaardige analyses bij andere labo's. Deze warmtekaart is ontwikkeld door het Amerikaanse **PhyloGeographer**.

P.S. FTDNA, My Heritage en andere laboratoria *analyseren* ook uw resultaat. Y-full geeft niet meer bijkomende informatie indien u reeds uw haplogroep hebt laten bepalen bij de eerdergenoemde labo's.

Figuur 2 mtDNA U5b3 in Europa

Family Search en haar collecties

geeft een overzichtslst van alle collecties die Family Search heeft verzameld. U kunt dan verder uw zoektocht verfijnen.

<https://www.familysearch.org/search/collection/list?count=20>

Zo kan u bijvoorbeeld de passagierslijst op Ellis Island doorzoeken op Belgische emigranten. Het openen van een persoonsdossier geeft de

mogelijkheid om door te klikken naar andere documenten verbonden aan deze persoon.

<https://www.familysearch.org/search/collection/1368704>

De toegang tot Family Search is gratis maar u moet u wel eerst registreren.

My Heritage – cM explainer

U kent de hoeveelheid gedeeld autosomaal DNA met een verwant of een ander persoon? En u kent ook de leeftijd van die persoon? Dan kunt controleren welke de *meest waarschijnlijke* verwantschap u met deze persoon heeft. Er kunnen meerdere voorstellen verschijnen. My Heritage rekent dat gratis voor u uit. Vul een waarde in van 1 tot en met 4250 centimorgan .

. <https://www.myheritage.nl/cm>

Vrijwilligersprojecten Rijksarchief in België

Elke standplaats van het Rijksarchief in België heeft een of meerdere [onderzoeksprojecten](#) opgezet waarvan het resultaat aan het publiek bij beëindiging wordt kenbaar gemaakt.

Voor ons werkgebied Regio Kempen zijn de lopende projecten in de periode 2022-2024:

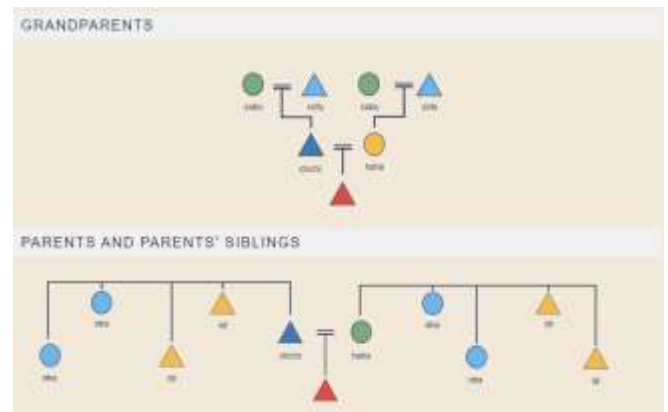
[Digitale ontsluiting van de erfenisaangiften van het gerechtelijk arrondissement Turnhout](#)

[Dwaallichten - Ontleed mee dossiers van landlopers uit Wortel- en Merksplas-Kolonie](#)

Het afgewerkt project is [Erfenisaangiften - Registratiekantoor Herentals](#)

Kinbank, een databank voor verwantschappen
(...) Vader, oma, neef, nicht, broer, tante, schoondochter of zwager: het zijn voor ons Belgen

en Nederlanders vertrouwde aanduidingen van familieleden.

Figuur 3 Verwantschappen in het Japans

Maar hoe worden dezelfde familieleden in andere talen en culturen genoemd? Dat vroeg een internationaal team van wetenschappers zich enige tijd geleden ook af. En het resulteert nu in [KinBank](#): een database met daarin de woorden die in andere culturen gebruikt worden om familieleden aan te duiden. De database herbergt inmiddels meer dan 210.000 termen voor familieleden zoals de onderzoekers die in bijna 1200 talen hebben aangetroffen. (...)

Enkele [fascinerende inzichten](#) zijn te lezen op de website Scientias.

(Bron: [Scientias](#))

Engelstalig [artikel](#) over het wetenschappelijk project KinBank. Kin is Engels voor familie.

Hertogdom Brabant in de late middeleeuwen

Ons werkgebied ligt historisch gezien in het hertogdom Brabant en de geschiedenis van dit hertogdom vormt de achtergrond van onderzoek in dit feodaal gebied. Zo gauw genealogen in de akten van schepenbanken, notarissen en zo meer gaan grasduinen worden ze geconfronteerd met administratieve begrippen en gebiedsomschrijvingen die minder of helemaal niet bekend zijn voor de doorsnee genealoog. De [digitale basiskaart](#) van het Hertogdom Brabant in de [late middeleeuwen \(1270-1500\)](#) levert daarover *enkele* inzichten.

Sommige termen hadden nog invloed tot in of na de periode van de beginnende parochieboeken rond 1600. Een zestal hoofdstukken overschouwen het hertogdom:

1. [Bevolkingstellingen \(1374–1800\)](#)
2. [Fiscale repartities \(1383–1572\)](#)
3. [Staten van Brabant \(1406\)](#)
4. [Religieuze instellingen van Brabant \(1496–1526\)](#)
5. [De Blijde Intrede van Maximiliaan van Oostenrijk in Antwerpen \(1478\)](#)
6. [Het hertogdom Brabant in kaart \(ca. 1536\)](#)

Figuur 4 Hertogdom Brabant Gilles van der Hecken ca. 1535 (Uit: [La première carte manuscrite du duché de Brabant](#))